สรุปสถานการณ์ทางการค้าที่สำคัญ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๘)

สหภาพยุโรป (The European Union)

๑. นโยบาย/แผน/มาตรการทางเศรษฐกิจการค้าที่สำคัญ

วิสัยทัศน์ด้านการเกษตรและอาหาร

- คณะกรรมาธิการยุโรปกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการเกษตรและอาหาร: Shaping together an attractive farming and Agri-food sector for future generations โดยมีสาระสำคัญ คือ การสร้างสหภาพฯ ให้เป็นภูมิภาคที่น่าดึงดูด การกำหนดเป้าหมายภาคเกษตรและอาหาร 2040 (พ.ศ. ๒๕๘๓) นโยบายส่งเสริมและพัฒนาภาคการเกษตรและอาหารของสหภาพฯ
- เน้นปรับปรุงกลไกภายในเพื่อสนับสนุนการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สร้างความยั่งยืน ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม สร้างความมั่นคงทางอาหาร และเป็นภูมิภาคที่ดึงดูดการลงทุนจากภายนอก
- ลดการพึ่งพาสินค้าเกษตรและอาหารนำเข้า เพิ่มผลผลิตภายในสหภาพฯ ในระยะยาว ให้ความสำคัญคุณภาพสินค้า ลดการบริโภคอาหารแปรรูปสูง และเพิ่มความเข้มงวดการนำเข้าสินค้า โดยสินค้าที่นำเข้ามาภายในจะต้องมีมาตรฐานเช่นเดียวกับสหภาพฯ
- ผลักดันมาตรฐานของสหภาพฯ ให้เป็นมาตรฐานหลักในองค์กรระหว่างประเทศ เน้นการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรและอาหาร ให้ใช้สินค้าในพื้นที่ก่อนสินค้าจากภายนอกภูมิภาค

ข้อเสนอปรับปรุงกฎระเบียบด้านความยั่งยืนและการลงทุนให้เรียบง่ายขึ้น (Sustainability Omnibus Package) ควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบาย “European Green Deal”

- เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ คณะกรรมาธิการยุโรปเห็นชอบข้อเสนอ Sustainability Omnibus Package เพื่อลดเงื่อนไขการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และลดต้นทุนการดำเนินการตามกฎระเบียบของผู้ประกอบการ ครอบคลุมกฎระเบียบสำคัญ ได้แก่ คำสั่งการรายงานความยั่งยืนของการประกอบธุรกิจ (CSRD) คำสั่งว่าด้วยการตรวจสอบย้อนกลับธุรกิจอย่างยั่งยืน (CSDDD) มาตรการเก็บภาษีคาร์บอนก่อนข้ามพรหมแดน (CBAM) และเงื่อนไขการลงทุนของสหภาพยุโรป
- ข้อเสนอฯ ดังกล่าว จะช่วยลดต้นทุนของภาคเอกชนในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐของสหภาพยุโรปร้อยละ ๒๕ (ร้อยละ ๓๕ สำหรับผู้ประกอบการ SME) และจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ลดความซับซ้อนของเงื่อนไขการลงทุนในสหภาพยุโรป ควบคู่ไปกับการสานต่อการดำเนินนโยบาย “European Green Deal”

ประกาศแผนปฏิบัติการรายสาขา “Industrial Action Plan for the European Automotive Sector” และ “European Steel and Metals Action Plan”

- ทั้งสองแผนปฏิบัติการเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิรูปธุรกิจ “EU Clean Industrial Deal” ของสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นเข็มทิศนโยบายเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันและความยืดหยุ่นของอุตสาหกรรมยุโรป และช่วยเร่งเป้าหมายการลดคาร์บอน ควบคู่ไปกับการสนับสนุนภาคการผลิตของยุโรปในระยะยาว
- แผนปฏิบัติการ Industrial Action Plan for the European Automotive Sector สำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมรถยนต์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะรถยนต์ไฟฟ้าซึ่งเป็นสินค้าสำคัญในห้วงการเปลี่ยนผ่านเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- แผนปฏิบัติการ European Steel and Metals Action Plan สำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาและเสริมสร้างขีดความสามารถทางอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจที่ช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมอื่น เช่น ยานยนต์ อากาศยาน อวกาศ เทคโนโลยีสะอาด และการป้องกันประเทศ

๒. สถานการณ์เศรษฐกิจการค้า

ความตกลงความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างสหภาพฯ และญี่ปุ่น (EU-Japan Strategic Partnership Agreement : SPA)

- ความตกลง SPA เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๘ อย่างเป็นทางการ
  - มิติพหุภาคี : กำหนดให้สหภาพฯ และญี่ปุ่นร่วมกันเสริมสร้างระเบียบโลกซึ่งมีสหประชาชาติเป็นแกนนำ รวมทั้งปกป้องค่านิยมและหลักการสำคัญ เช่น หลักประชาธิปไตย นิติธรรม สิทธิมนุษยชน
  - มิติทวิภาคี : สนับสนุนความร่วมมือในด้านต่างๆ ระหว่างกัน อาทิ ความมั่นคง การต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ร้ายแรง การต่อต้านการแพร่กระจายของอาวุธทำลายล้างสูง
- นอกจากนี้ ยังมีส่วนส่งเสริมความร่วมมือในภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ด้านอวกาศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นโยบายอุตสาหกรรม พลังงาน การขนส่ง การศึกษา การวิจัยและนวัตกรรม

ความตกลงทางการค้าชั่วคราวระหว่างสหภาพฯ และชิลี (EU-Chile Interim Trade Agreement : ITA)

- ความตกลง ITA เป็นความตกลงเฉพาะที่สหภาพฯ ใช้ชั่วคราว (Interim EU-only agreement) โดยมีผลบังคับใช้ชั่วคราวเมื่อผ่านขั้นตอนการให้สัตยาบันระดับสหภาพฯ (ratification at EU level) และจะสิ้นสุดลงเมื่อความตกลงแบบผสม (A single mixed agreement) ได้รับสัตยาบันจากสมาชิกสหภาพฯ ทั้งหมด ๒๗ ประเทศ
- เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ซึ่งจะช่วยกระชับความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุนระหว่างสหภาพฯ กับชิลี ผ่านการยกเลิกภาษีศุลกากรการค้าสำหรับสินค้าที่เหลืออยู่ อำนวยความสะดวกด้านการค้าบริการ และทำให้บริษัทขนาดเล็กประกอบธุรกิจง่ายขึ้น
- ครอบคลุมข้อบทใหม่ว่าด้วยการค้าและการพัฒนาอย่างยั่งยืน แนวทางปฏิบัติทางการค้าที่ยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และประเด็นทางสังคมต่าง ๆ เช่น สิทธิแรงงาน ความเท่าเทียมกันทางเพศ และการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบ

ประมวลข้อมูลจาก สพต. ณ กรุงบรัสเซลส์